

Respons

Libanon: Sikkerhetssituasjonen medio august 2013

Problemstilling/spørsmål:

- Hvordan har den generelle sikkerhetssituasjonen i Libanon utviklet seg i lys av borgerkrigen i Syria?

Innledning

Borgerkrigen i Syria har bidratt til å destabilisere Libanon politisk. I motsetning til Syrias øvrige naboland, mangler Libanon en effektiv statsmakt og tilstrekkelige ressurser til å håndtere den store tilstrømningen av syriske flyktninger.¹ Statsministeren har offisielt ikke villet velge side eller blande seg inn i konflikten i Syria. Samtidig domineres regjeringen av 8. mars koalisjonen med Hizbullah i spissen som støtter det syriske regimet. På den andre siden av det politiske spektrumet uttrykker den sunnimuslimske delen av opposisjonen støtte til opprørerne i Syria. Det politiske landskapet i Libanon preges av en skjør maktbalanse mellom de ulike religiøse grupperingene. Over 90 % av de syriske flyktningene i Libanon er sunnimuslimer. Dette truer med å forrykke balansen og skaper frykt for at ny borgerkrig kan blusse opp (Crisis Group 2013, s. 2).

Så langt har ikke situasjonen i nabolandet resultert i borgerkrig i Libanon, men volden i Syria har likevel spredt seg til libanesisk side av grensen og ført til en økning i antallet voldelige hendelser, særlig i Tripoli, i den nordlige Akkar-provinsen og i Bekaa-dalen øst i landet. Voldshandlinger har også forekommet andre steder i landet, herunder Beirut og Saida. Krigen i Syria har også nøret opp under allerede eksisterende konflikter i Libanon, eksempelvis i bydelene Bab Tabbaneh og Jabal Muhsen i Tripoli hvor det til stadighet har vært væpnede sammenstøt mellom sunnimuslimer og alawitter.

¹ Dersom man regner med gjestearbeidere som allerede befant seg i landet da borgerkrigen i Syria brøt ut, medlemmer av den syriske middelklassen og overklassen som har flyttet til Libanon samt registrerte og uregistrerte flyktninger, utgjør syrerne i Libanon nå anslagsvis én million mennesker. Dette tilsvarer en fjerdedel av Libanons samlede befolkning på fire millioner (Crisis Group 2013, s. 2).

Nord-Libanon og Bekaa-dalen

I nordlige deler av Libanon hvor sunnimuslimene er i flertall, herunder i Tripoli og i Akkar-området, samt i sunnimuslimske områder i Bekaa-dalen har det utviklet seg støttenettverk for syriske opprørere. Opprørere fra Syria tilbys husvære og medisinsk behandling, og nettverk av våpensmuglere er aktive i områdene. I løpet av det siste halvåret ser det også ut til at libanesiske islamister i økende grad har begynt å delta i kamper inne i Syria på opprørernes side (Crisis Group 2012, s. 2; Crisis Group 2013, s. 20).

Denne formen for støtte har fremprovosert reaksjoner fra den syriske hæren i form av gjentatte bombetokter mot mål på libanesiske side av grensen, noe som har medført tap av menneskeliv. I nærheten av den sunni-dominerte byen Arsal øst i Bekaa-dalen ble for eksempel ni mennesker drept og ytterligere ni såret i et flyangrep i slutten av juli (Blanford 2013).

Det har også vært tilfeller av væpnede sammenstøt mellom den libanesiske hæren og sivile og mellom væpnede grupper som støtter hver sin side i den syriske borgerkrigen. Store deler av Bekaa-dalen domineres av sjiamuslimer som langt på vei støtter opp om partiene Hizbullah og Amal. Hizbullahs militære deltagelse i kampene i Syria på myndighetenes side har ført til økt spenning mellom sjiamuslimer og sunnimuslimer lokalt i Bekaa og en økning i antallet voldelige hendelser. Sjiamuslimske områder som Baalbak og Hermel har blitt utsatt for beskytning i løpet av juli 2013. Det har også vært flere veibomber rettet mot biler tilhørende Hizbullah-medlemmer (Blanford 2013; Daily Star 2013a).

Konfliktnivået mellom sunnimuslimer og sjiamuslimer i Bekaa har blitt ytterligere forsterket som følge av et økende antall kidnappinger i området. Lokale klaner og storfamilier som er offer for kidnappinger har reagert med å kidnappe medlemmer av de antatte gjerningsmennenes familier for å fremtvinge løslatelse (al-Fakih 2013).

Tripoli

I løpet av de siste tiårene har det med ujevne mellomrom oppstått væpnede sammenstøt mellom innbyggere i bydelene Bab Tabbaneh og Jabal Muhsen i Tripoli, som domineres av henholdsvis sunnimuslimer og alawitter. Ifølge Crisis Group har borgerkrigen i Syria tilført denne lokale konflikten en ny dimensjon. Væpnede opprørere i Bab Tabbaneh ser deres kamp mot alawittene i Jabal Muhsen som en forlengelse av deres kamp mot regimet i Damaskus, som historisk har undertrykket sunnimuslimsk opposisjon i Tripoli. På den andre siden av konfliktlinjen har alawittene i Jabal Muhsen knyttet sin skjebne til regimet i Damaskus, som de ser på som en garanti for deres eksistens. Høsten 2012 var de væpnede trefningene mellom disse bydelene mer hyppig enn på lenge (Crisis Group 2012, s. 6-7). Også i første halvår av 2013 var det stadige sammenstøt mellom væpnede grupper fra de to bydelene. Under trefningene ble det benyttet både skytevåpen og rakettdrevne granater. Sammenstøtene har krevd flere titalls menneskeliv så langt i 2013. Det har også vært væpnede sammenstøt andre steder i byen, som ikke er direkte knyttet til konflikten i Bab Tabbaneh/Jabal Muhsen (Amrieh 2013a; al-Ali & Amrieh 2013).

Beirut

I Beirut var det flere anslag rettet mot Hizbullahs kjerneområder i de sørlige bydelene våren 2013. I mai ble fire personer skadet da raketter ble avfyrt mot området. I juli ble 54 personer

skadet da en bilbombe eksploderte i Bir al-Abed i Beirut. Angrepene ble satt i sammenheng med Hizbullahs deltagelse i krigen i Syria. En syrisk opprørsgruppe tok i juli på seg ansvaret for bilbomben og uttalte at angrepet var en reaksjon på at Hizbullah hadde involvert seg i krigen i Syria (The Daily Star 2013b).

Saida

I juni 2013 gikk tilhengere av den sunnimuslimske sjeiken Ahmad Al-Assir til angrep på en av hærens kontrollposter i bydelen Abra i Saida i Sør-Libanon. Dette utløste kamper mellom hæren og Al-Assirs tilhengere som varte i to dager og resulterte i over 30 drepte. I løpet av kampene kom det til uroligheter også i andre deler av byen, herunder ved den palestinske flyktningleiren Ayn al-Hilwa hvor flere militante islamistgrupper holder til. Al-Assir oppfordret sunnimuslimer i hæren til å desertere. Oppfordringen ble fordømt av ledende politikere og av den sunnimuslimske stormuftien. Hæren fikk etter hvert kontroll over situasjonen og klarte å stoppe kampene (Naharnet 2013; Amrieh 2013b).

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) skal som faglig uavhengig enhet innhente og analysere informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet til enhver tid har behov for kunnskap om for å kunne løse sine oppgaver. Landinfos responser og temanotater er basert på opplysninger fra både offentlige og ikke-offentlige kilder. Opplysningene er innsamlet og behandlet i henhold til kildekritiske standarder. Kilder som av ulike grunner ikke ønsker å bli offentliggjort, er ikke nevnt ved navn.

En respons er et svar på konkrete spørsmål og problemstillinger som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo. Responser er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema eller et spørsmål, og kildegrunnlaget vil ikke nødvendigvis være like bredt som i våre temanotater. Responser er utarbeidet innenfor begrensede tidsrammer og vil i liten grad inneholde bakgrunnsinformasjon.

Opplysningene som blir lagt fram i responsene, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser er heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som responsene omhandler.

Referanser

Skriftlige kilder

- Al-Ali M. & Amrieh A (2013, 22 May) Heavy clashes batter north Lebanon's Tripoli. *The Daily Star*. Tilgjengelig fra <http://www.dailystar.com.lb/News/Politics/2013/May-22/217950-heavy-shelling-batters-north-lebanon-tripoli.ashx#axzz2Tqj5FCJE> [lastet ned 8. august 2013]
- Amrieh A. (2013a, 1 July) Weekend in Tripoli marred by clashes, sniper fire. *The Daily Star*. Tilgjengelig fra <http://www.dailystar.com.lb/News/Politics/2013/Jul-01/222126-weekend-in-tripoli-marred-by-clashes-sniper-fire.ashx#axzz2bMYp0r2D> [lastet ned 8. august 2013]
- Amrieh A. (2013b, 25 June). Tension from Sidon clashes rattles calm in Tripoli. *The Daily Star*. Tilgjengelig fra <http://www.dailystar.com.lb/News/Local-News/2013/Jun-25/221482-tension-from-sidon-clashes-rattles-calm-in-tripoli.ashx#axzz2XDtUznJX> [lastet ned 8. august 2013]
- Blanford N. (2013, 6 August) Arsal residents ready to back Syria rebels. *The Daily Star*. Tilgjengelig fra <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2013/Aug-06/226412-arsal-residents-ready-to-back-syria-rebels.ashx#axzz2bMYp0r2D> [lastet ned 8. august 2013]

Respons Libanon: Sikkerhetssituasjonen medio august 2013

- Crisis Group (2012, 22 November) *A precarious balancing act: Lebanon and the Syrian conflict*. Brussels: Crisis Group. Tilgjengelig fra <http://www.crisisgroup.org/~media/Files/Middle%20East%20North%20Africa/Iraq%20Syria%20Lebanon/Lebanon/132-a-precarious-balancing-act-lebanon-and-the-syrian-conflict> [lastet ned 9. august 2013]
- Crisis Group (2013, 13 May) *Too close for comfort: Syrians in Lebanon*. Brussels: Crisis Group. Middle East Report no 141. Tilgjengelig fra <http://www.crisisgroup.org/~media/Files/Middle%20East%20North%20Africa/Iraq%20Syria%20Lebanon/Lebanon/141-too-close-for-comfort-syrians-in-lebanon.pdf> [lastet ned 8. august 2013]
- Al-Fakih R. (2013, 5 August) Weekend of abductions and killings rattle Bekaa valley, north Lebanon. *The Daily Star*. Tilgjengelig fra <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2013/Aug-05/226295-weekend-of-abductions-and-killings-rattles-bekaa-valley-north-lebanon.ashx#axzz2bMYp0r2D> [lastet ned 8. august 2013]
- The Daily Star (2013a, 6 August). More details surface about rocket attack on Shiyah. *The Daily Star*. Tilgjengelig fra <http://www.dailystar.com.lb/News/Lebanon-News/2013/Aug-06/226414-more-details-surface-about-rocket-attack-on-shiyah.ashx#axzz2bMYp0r2D> [lastet ned 8. august 2013]
- The Daily Star (2013b, 11 July). Rebel group claims Bir al-Abed attack. *The Daily Star*. Tilgjengelig fra <http://www.dailystar.com.lb/News/Local-News/2013/Jul-11/223280-rebel-group-claims-bir-al-abed-attack.ashx#axzz2bMYp0r2D> [lastet ned 8. august 2013]
- Naharnet (2013, 24 June). Qubbani rejects army defection calls, warns Sidon incident boosts sedition. *Naharnet*. Tilgjengelig fra <http://www.naharnet.com/stories/en/88025-qabbani-rejects-army-defection-calls-warns-sidon-incident-boosts-sedition> [lastet ned 8. august 2013]

© Landinfo 2013

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.